

KATOLICKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Katedra/Ústav: Katedra systematické teologie a filosofie

Posudek oponenta/oponentky na diplomovou práci

jméno oponenta/tky David Vopřada, Dr.

Autor/autorka práce: Mgr. Bc. Marie Hlaváčová
 Studijní program/obor: Teologie, Teologické nauky
 Název práce: Tajemství Vtělení v díle Jana od Kříže jako ozvěna janovské
 christologie
 Vedoucí práce: ThLic. Mgr. Denisa Červenková, Th.D.
 Rozsah práce: 221708 zn. = 123 NS

1. Kritické zhodnocení

Kritéria hodnocení	splňuje bez výhrad	splňuje s drobnými přípomínkami	splňuje s výhradami	nesplňuje
A. Formální a jazyková kritéria				
Práce odpovídá rozsahovým podmínkám	☒	☐	☐	☐
Práce má odpovídající jazykovou úroveň (pravopis, stylistika)	☒	☐	☐	☐
Formální zpracování práce (celková struktura a její logičnost)	☒	☐	☐	☐
Dodržení stanovených zásad citačních pravidel; formální jednota poznámkového a kritického aparátu	☐	☒	☐	☐
Zpracování příloh	☐	☐	☐	☐
Celková typografická úprava	☐	☒	☐	☐

B. Obsahová kritéria				
Práce jasně formuluje své cíle a metodiku jejich dosažení	☒	☐	☐	☐
Práce stanovených cílů dosahuje	☒	☐	☐	☐
Práce kriticky pracuje s primárními prameny i sekundární literaturou	☒	☐	☐	☐
Autorovy/autorčiny soudy a hodnocení jsou argumentačně podloženy	☒	☐	☐	☐
Autor/ka umí pracovat s odbornou terminologií a využívá jí	☒	☐	☐	☐
V práci jsou jasně vyjádřeny dosažené cíle	☒	☐	☐	☐
C. Celkový přínos práce				
Tuto část je vhodné rozvést v bodě 5.				
	ano		Ne	
Práce je kompilační prací	☐	☒		
Práce se zabývá dosud nezpracovaným tématem	☒	☐		
Práce přináší nové poznatky	☐	☒		
Práce navrhuje nové metodické přístupy	☐	☒		
Práce má metodologický/teologický přínos	☒	☐		

2. Celkové hodnocení práce

(stručná charakteristika (v případě potřeby je možné užít zvláštní přílohy))

Autorka ve své magisterské práci navazuje na svůj zájem o vztah literatury sv. Jana od Kříže a janovské teologie, který vyjádřila ve své bakalářské práci *Mystická cesta sjednocení* podle svatého Jana od Kříže ve světle novozákonní janovské tradice, kterou obhájila roku 2011. V této magisterské práci posouvá téma svého zájmu a snaží se doložit janovskou inspiraci teologie sv. Jana od Kříže zaměřenou na vtělení na základě komparace Janova evangelia a spisů sv. Jana od Kříže.

V úvodu si autorka klade za cíl „prozkoumat podrobněji, nakolik toto světcovo zaujetí tajemstvím vtělení čerpá ze spisů janovské školy a podrobně prověřit, do jaké míry jsou jeho díla pozanmenána a prodchnuta kérygmatem čtvrtého evangelia“ (s. 9). Jasně vymezuje oblast svého zájmu, kdy shledává nutnost rezignovat na analýzu veškerého díla Jana od Kříže, a proto soustředí svou pozornost pouze na vybrané pasáže a na *Romance*. Práce je rozdělena do dvou hlavních kapitol. První, nazvaná *Předběžné otázky*, se věnuje východiskům, totiž literaturou, stručným náčrtem janovské christologie, historickým a kulturním kontextem Španělska 16. století, životem Jana od Kříže ve vztahu k Písmu a nakonec místu Janova evangelia ve světcových spisech. Druhá část již sleduje zblízka tematiku vtělení ve vybraných prozaických dílech, dále provádí analýzu výskytů pojmů „Slovo“ a „vtělené“ Slovo ve vybraných pasážích, aby se nakonci věnovala vztahu *Romancí* a prologu Janova evangelia, kdy se soustředí na přebývání Slova u Boha a dialogem mezi Otcem a Synem. Dochází tak k závěru, že tajemství vtělení hraje v díle Jana od Kříže „významnou roli“ a že se „nauka obsažená v *Písni* prolíná s tím, o čem mystický učitel hovoří v jiných dílech“ a že „na pozadí jeho výpovědi prosvítá christologie čtvrtého evangelia“ (s. 89). Pro „duchovní – zejména mystický – život křesťana“ má tajemství vtělení „zásadní význam“ (s. 90).

Po formální stránce je práce poměrně zdařilá, obsahuje jen relativně malé množství formálních chyb: poznámky pod čarou poměrně často začínají malým písmenem a chybí závěrečné tečky, existuje určitá nejistota v identifikaci pramenů a sekundární literatury, kdy se např. Jan Zlatoústý citá v sekci „literatura – obecná“ (s. 94; odhlédneme od chybného způsobu citace patristického autora v bibliografii a na s. 32) a stejný osud potká i Terezii od Ježíše (s. 94). V bibliografickém úzu autorka nesleduje důsledně normu platnou na KTF, v použití citací je však poměrně konzistentní. Na některých místech, zvl. v přehledu literatury na s. 11–13 si oponent kladl otázku, proč zde nejsou uvedeny bibliografické odkazy na literaturu, která se popisuje. Je třeba velmi kladně hodnotit znalost španělské a další zahraniční literatury k tématu, a to v míře, která u diplomové práce potěší. Po stylistické stránce je práce na velmi dobré úrovni s minimálním počtem výplní (např. „jeví se víceméně jako imperativ“ na s. 2), práce je jinak redakčně dobře zpracována a nebyly nalezeny zásadní gramatické chyby. Z hlediska obsahu lze ocenit ambiciózní téma, které si autorka ve své práci vytkla, totiž vzhledem k tématu i k rozsahu díla Jana od Kříže. Autorka se drží metody, kterou si v úvodu stanovuje, byť se čtenář může setkat s obtíží sledovat jednotlivé kroky, které autorka činí. Při komparaci některých pasáží díla Jana od Kříže a Janova evangelia si pak lze klást otázku, zda by celé práci neprospěla zevrubná literární analýza, která však přesahuje možnosti takto pojaté práce. Jedině tak lze, dle mého názoru, opravdu odpovědět na otázku, zda Jan od Kříže dosahuje teologického prohloubení původní evangelní nauky záměnou sloves, nebo zda se jedná o prostou básnickou parafrázi, kde je volba slov diktována rytmem a druhem verše (např. s. 75). To by však již vysoce přesahovalo požadavky kladené na tento typ práce. Přesto, jak jsem již zmínil, oceňuji teologický přístup autorky k celému dílu i snahu o autentickou interpretaci zkoumaných spisů, který ukazuje vysokou kompetenci, kterou si v průběhu svého studia osvojila.

Závěrem je nutné zdůraznit, že pozitiva oponované práce vysoce převyšují zmíněné nedostatky, které bylo mou povinností uvést, a práci bez váhání doporučuji k obhajobě.

3. Otázky a náměty práce k diskuzi při obhajobě

Uvádíte, že alegorická metoda výkladu Písma měla v biblické exegezi nadvládu až do 16. století (s. 20). Zároveň mimoděk přiznáváte, že to je metoda, kterou preferuje ve svém biblickém výkladu, především Pís, také Jan od Kříže. Projevuje se ale v jeho díle nějakým způsobem literární exegeze, se kterou měl zřejmě díky Luisi de León alespoň nějaké zkušenosti? Tedy: existuje nějaký příklad literární exegeze biblického úryvku v Janově díle?

Doporučení práce k obhajobě	doporučuji
------------------------------------	-------------------

Návrh doporučení k obhajobě: doporučuji, nedoporučuji

Datum: 5. 1. 2019

Podpis: